1856. N°. 14[illegible]

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG 1 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

Bij deze Courant behoort Bijblad N°. 28.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 29 November.

In de Vergadering van den Gemeenteraad van Donderdag avond ll. zijn de beraadslagingen over het te volgen belastingstelsel voortgezet. Het eerste door de Commissie voorgestelde punt, de heffing eener belasting op de brandstoffen is, na uitvoerige beschouwingen, met 10 tegen 9 stemmen verworpen, waarop de Commissie al de overige voorstellen, als met het genoemde één geheel uitmakende, heeft ingetrokken. Vervolgens heeft de Raad, op voorstel van het lid Sikkel Groos, eene Commissie benoemd, om een nieuw voorstel, door de Raadsleden de Moen, Krantz en du Rieu gedaan, te onderzoeken. Tot deze Commissie zijn benoemd de HH. Siegenbeek, Leembruggen en Sikkel Groos. (Zie verder het Bijblad).

— Het getal der in het Werkhuis alhier opgenomenen, bedroeg gedurende deze week dagelijks 106 tot 127 personen.

— De Heer van Koetsveld, wiens werken geene aanprijzing behoeven, daar de inhoud in alle opzigten zich zelven aanprijst, heeft dezer dagen een tiental Kinderpreken uit het N. Testament, alsmede de Portefeuille met platen van Grootvader Sprankhof, uitgegeven. De eerste Kinderpreek heeft ten onderwerp de toekomst van een kind. De spreker behandelt er drie vragen in: wat er van een kind kan, zal en moet worden. Zoo deze als de overige negen, vloeijen over van nuttige leering, en zijn zoo echt kinderlijk, dat ook volwassenen ze met genoegen kunnen lezen.

Het andere boekje bevat zes stukken, waarin de Grootvader vertelt van de bergen, de bosschen, het water en de velden, en eindigt met een verhaal van Rudolf de Zwerveling, met vier lieve plaatjes; alles zoo regt voor kinderen geschikt, zoo onderhoudend, dat het ongetwijfeld een zeer welkom en te gelijk zeer nuttig St. Nicolaasgeschenk genoemd mag worden, waarvoor Schrijver en Uitgever dank verdienen, eere bij inleggen, en zoo wij hun wenschen, in geen opzigt vergeefs zullen hebben gearbeid. (Zie de *Adv.*)

— Het drietal, waaruit door de Algemeene Doopsgezinde Societeit de benoeming van een Hoogleeraar bij de Kweekschool te Amsterdam heeft plaats gehad, bestond uit de HH. Hoekstra, te Rotterdam; Harting, te Enkhuizen en Sepp, alhier.

— De Commissaris des Konings in deze provincie heeft bekend gemaakt, dat ten gevolge van de voldoende digting der doorbraak van de Gouwekade, aan de zijde van den gecombineerden polder aan de Oostzijde van de rivier de Gouwe, de scheepvaart weder langs genoemde rivier is vrijgelaten en de schuttingen door de sluizen aan den Bijndijk en te Gouda zijn hervat.

— In den Gemeenteraad van Haarlem is een brief gelezen van Burg. en Weth., houdende het voorstel, dat de Raad, ten einde art. 4 der gemeentewet niet onuitgevoerd te laten, zal beslissen, dat de verkiezing van Jhr. M. Salvador tot lid dezer Vergadering, geen gevolg kan hebben, en Jhr. M. Salvador geenszins als lid van den Raad kan optreden; — dat, om te voldoen aan het genoemde art., eene nieuwe verkiezing zal behooren plaats te hebben. Dit voorstel is gegrond op de overweging, dat, volgens art. 31 der gemeente-wet, aan den Raad de beslissing is opgedragen der geschillen, welke, betreffende de geloofsbrieven, of de verkiezing, oprijzen. Hieromtrent is door den Raad besloten die zaak in de gewone vergadering van December te beslissen, en Jhr. M. Salvador te sommeren tot het inzenden zijner geloofsbrieven, met verdere kennisgeving, als hiervoren is vermeld.

— Te Haarlem heeft de aanbesteding plaats gehad van het bouwen eener R. K. kerk en pastorie te Schooten, welk werk is aangenomen door den Heer D. E. de Koff te Haarlem, voor ƒ 34,000.

— Eerstdaags zal van Amsterdam vertrekken het fregatschip *Prins Frederik der Nederlanden*, Kapt. de Wit, met bestemming naar de Kaap de Goede Hoop en Port Natal. Dit is het eerste schip dat, eenige kleine schepen uitgezonderd, naar die dubbele bestemming zal uitklaren. Wanneer deze reis, zoo als wel te verwachten is, gunstig uitvalt, zal denkelijk eene regtstreeksche vaart van hier uit op Port Natal ingerigt worden. Ook gaan met deze gelegenheid onderscheidene landverhuizers, die geenszins onbemiddeld zijn, ook landbouwers en anderen, naar Natal in de naburige Hollandsche streken, om hunne vrienden te volgen die het vorige jaar, en ook ettelijke maanden geleden, naar die streken zijn vertrokken. Dewijl de *Prins Frederik der Nederlanden* regtstreeks naar Port Natal gaat, zullen de reiskosten en de bezwaren der reis veel minder zijn dan tot hier toe het geval was.

— In de *Amst. Cour.* worden bekwame kuipers gevraagd voor de Kust van Afrika.

— Te Triest is de brievenmaal uit Oost-Indië aangekomen. De tijdingen loopen tot 10 October.

— Onlangs hebben een aantal Noordhollandsche botboeren zich met hunne volgeladen kruiwagentjes langs den Rijnspoorweg naar Keulen begeven, en daar de straten doorkruist, even als te Amsterdam hun »bot! bot! bot! bot!" door de lucht doende weergalmen. De verrassing der Keulenaren was onbeschrijfelijk, de nieuwsgierigheid der bevolking om die vreemde bezoekers te zien, werd elk oogenblik grooter, en tevens werd de kooplust opgewekt, zoodat de waar, hoe aanzienlijk in hoeveelheid ook, zeer spoedig was uitverkocht, en naar wij veronderstellen tot zulke prijzen, dat de boeren hunne reiskosten wel op de Keulsche vischliefhebbers zullen hebben verhaald. (*Amst. C.*)

— Uit Tilburg schrijft men het volgende: Het fabriceren van wollen stoffen is sedert eenige jaren aanmerkelijk toegenomen en als nog zigtbaar bloeijende; niet alleen dat wederom in den loop des jaars aan verschillende fabrieken meerdere uitbreiding is gegeven en een drietal kapitale gebouwen tot dat einde, welke door stoom zullen worden gedreven, in aanbouw zijn, en het getal stoomwerktuigen aanwezig, weldra 40 zal bedragen, maar ook de oogen vestigende op den verbazenden aanvoer van producten en de verzending van gefabriceerde goederen, dan is het waarlijk een blij vooruitzigt, dat deze gemeente, welke nog altijd van eenen zoo zeer benoodigden waterweg verstoken is, weldra door den aanleg van een spoorweg eene verbeterde gemeenschap zal erlangen. (*Hbl.*)

's GRAVENHAGE, 29 November.

Door Z. M. zijn benoemd tot Ontvangers: te IJzendijke in vereeniging met Biervliet, de Heer G. L. P. Neeteson, thans reeds Ontvanger aldaar; te Veldzigt, de Heer C. L. de Smet, geagreëerd klerk van den Ontvanger te IJzendijke; te Putten c. a., de Heer Jhr. J. van Beresteyn, thans te Coevorden; te IJsselstein c. a., de Heer F. L. F. de Veije, thans te Amerongen; te Amerongen, de Heer J. M. Terlaag, thans te Benschop.

— Z. M. heeft benoemd bij het wapen der Infanterie: bij het 5de reg., tot 1sten Luitenant, den 2den Luitenant W. H. Baron Sweerts de Landas, van het instructie-bataillon; bij het 6de reg., tot 1sten Luitenant, den 2den Luitenant J. C. P. A. Lanzing, van het alg. depôt van discipline; bij het 8ste reg., tot Kapitein van de 3de kl., de 1ste Luitenants G. Wieland, van het 6de reg., en B. Baron van Voorst tot Voorst, van het 7de reg. infanterie; bij het wapen der artillerie: bij den staf, tot Majoor en Magazijnmeester van de 1ste kl. aan den Helder, den Kapitein der 1ste kl. G. Frantzen, van het 2de reg. vesting-artillerie; bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot Luit.-Kolonel, den Majoor E. A. Frantzen, van het 2de reg. vesting-artillerie; tot Kapitein 3de kl., den 1sten Luit. P. Sodenkamp, van het reg. veld-artillerie.

— Dezer dagen is gemeld, dat met 1 Jan. aanst. eene belangrijke uitbreiding aan het bestuur der posterijen zoude worden gegeven, met eene daarmede in verband staande bevordering van ambtenaren. Het is gebleken, dat dit gerucht ongegrond is.

— Eergisteren middag heeft er bij den Heer Mr. J. K. Baron van Goltstein, Voorzitter van de Tweede Kamer, een groot diner plaats gehad.

— Alhier is aangekomen Z. Exc. A. C. J. Baron Schimmelpenninck van der Oije, Nederl. Gezant bij het Hof van Bruissen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 27 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over Hoofdstuk IV (*Justitie*). De Heer Thorbecke is tegen het programma van den Minister in de Memorie van Beantwoording ontwikkeld. Spreker heeft daartegen op onderscheidene punten bedenking, als bij v.: 1°. de zamensmelting der policie; 2°. de vereeniging der afdeeling Jagt en Visscherij bij het Dep. van Justitie, vooral zoo als die vereeniging door den Minister begrepen wordt, en 3°. ook tegen de wijze, waarop de Minister zich verklaard heeft ten aanzien van het gevangenisstelsel. Verder voeren de HH. de Brauw, Godefroi, Hengst, van Akerlaken, Sloet tot Oldhuis, Dullert en van Eck het woord.

De Minister antwoordt: 1°. nopens de circulaire over de geheimhouding der voordragten, dat hij bereid is, om, wanneer door eenig regterlijk collegie collegialiter tegen die circulaire bezwaar wordt ingebragt, dan in overweging te nemen die in te trekken; 2°. betreffende het besluit over de gratiën, waarbij een bijzonderen raad van gratie wordt ingesteld. Z. Exc. zegt, dat hier niets nieuws is ingevoerd, maar dat alleen gehandhaafd is datgene wat vóór het besluit bestond; 3°. wat betreft de openbare godsdienstoefeningen, blijft hij van gevoelen, dat er hier geen quaestie is van een burgerlijk geding, maar hij zal daarover niet twisten; want hij heeft reeds gezegd, dat niets verder buiten zijne bedoeling ligt, dan zijne R. K. landgenooten te kwellen, en dat de Regering bereid is om, in gevallen waar goede trouw blijkt, niet anders dan passief te werk te gaan en de zaken zelfs te brengen voor den Regter, als dit noodig mogt wezen; 4°. ten aanzien van de gemaakte bedenkingen omtrent het algemeen systema van

wetgeving, zegt de Minister dat het er echter verre af is dat hij een vijand zijn zou van verbetering; maar hij wijst er op, dat hij in weinige maanden een nieuw stelsel van Regt. Org. en van de wetgeving op de Jagt en Visscherij heeft moeten ontwerpen en in gereedheid brengen. Men zal dus wel met geen grond kunnen klagen, dat er nog geen nieuw stelsel van strafregt en van strafvordering door hem ontworpen is. Hij is dus geen vijand van eene herziening van onze strafvordering; 5°. ten opzigte van het cellulaire stelsel maakt hij een groot onderscheid tusschen zijn pligt als Minister en als beoefenaar van theoriën, in betrekking tot de verbetering van het gevangenisstelsel. In onze wetgeving is een bepaald stelsel aangenomen, waaraan de Minister gehouden is. Om zich goed op de hoogte der zaak te stellen, heeft hij vele inlichtingen ingewonnen, en heeft hij van gedachten gewisseld met den Heer Suringar.

Verder antwoordt de Minister op de aanmerking nopens de geregtelijke statistiek, de Rijks-policie, het Hoog Militair Geregtshof, de verandering van standplaats der Ambtenaren van het Openbaar Ministerie, en de uitzetting van twee heidadige zusters te Ootmarsum, dat aan misverstand was toe te schrijven, zoodat de Minister, zoodra hij het vernomen had, aan den Burgemeester heeft geschreven, dat, zoo zij terug wilden keeren, zij konden, indien zij namelijk aantoonen, dat zij een middel van bestaan hadden, zijnde dit de eenige voorwaarde, die noodig is; en dat wat de politiek aangaat, hij alleen dit aanmerkt, dat, zoo men zijdelings de eerlijkheid zijner positie wantrouwt, op grond van zijne rede, in antwoord op de rede van den Heer Groen, men dan zijne positie tegenover den Heer Groen niet kent. In een aantal punten, zoo politieke als andere, verschilt hij met den Heer Groen. Hij is dezelfde man gebleven, die hij jaren lang was. Hij zou het geen grooter ongeluk achten dan de beginselen op te offeren, die hij gedurende jaren lang heeft beleden. Hij hoopt zich daaraan nooit schuldig te maken.

Hierna voert de Heer Thorbecke nog kortelijk het woord, waarna de algemeene beraadslagingen worden gesloten en die over de artikelen geopend.

Art. 1. (Tractement des Ministers) wordt, zonder beraadslaging, goedgekeurd.

Zitting van Vrijdag 28 November.

Voortzetting der beraadslaging. Op art. 2 »Tractementen," uitgetrokken voor *ƒ* 55,800, is door den Heer van Bosse een amendement voorgesteld strekkende om die som *ƒ* 4000 te verminderen. Daarover voerden het woord de Heeren van Bosse, ter Bruggen Hugenholtz, van Hoëvell, Storm van 's Gravesande, de Brauw, van der Linden, van Lynden en de Minister van Justitie. Die wijziging werd daarop in stemming gebragt, maar geene beslissing genomen, aangezien zich 32 leden er voor en 32 tegen verklaarden. In eene volgende zitting zal over dat amendement en over art. 2 nader beslist worden. Artt. 3—9 worden goedgekeurd.

De Heer Dullert stelde voor om in de omschrijving van art. 10 luidende: »Tractementen van de geregtsdienaren of *Rijks-veldwachters* *ƒ* 116,372," de cursijf gedrukte woorden weg te laten, welke in het artikel gevoegd waren bij eene door de Regering ingezonden nota van wijzigingen. Dat met 37 tegen 27 stemmen is aangenomen, en het aldus gewijzigde artikel goedgekeurd.

Ten gevolge van die aanneming heeft de Minister dezelfde uitdrukking in de artt. 11, 35, 36, 38 weggenomen. Art. 11 wordt goedgekeurd, gelijk de volgg. tot art. 28. — Voortzetting op morgen.

Zitting van Zaturdag 29 November.

In deze zitting zijn de artt. 28-42 meestal zonder beraadslaging aangenomen. Alsnu wordt het amendement van den Heer van Bosse in omvraag gebragt en aangenomen met 34 tegen 32 stemmen, en het veranderde art. goedgekeurd. Ten slotte is het geheele Hoofdstuk aangenomen met 41 tegen 25 stemmen.

Tegen de HH.: de Lom de Berg, Anemaet, de Poorter, van Nispen van Sevenaer, van der Linden, van Eck, van Wintershoven, Botzy, Luyben, Dommer van Poldersveldt, Slicher van Domburg, van Akerlaken, van Hoëvell, Dullert, de Limpens, Meeussen, Godefroi, Hoynck van Papendrecht, Hengst, Beens, ter Bruggen Hugenholtz, Meylink, van Zuylen van Nyevelt, Storm en Jespers.

Daarna komt Hoofdst. V. Binnenl. Zaken in beraadslaging. Bij de afzending van dit berigt is de Heer van Zuylen van Nyevelt aan het woord.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIË.

BRUSSEL, 28 November.

In de Kamer der Vertegenwoordigers is de beraadslaging over de § betrekkelijk het onderwijs, van het antwoord op de troonrede, ten einde gebragt, nadat het onderwerp letterlijk was uitgeput. De oorspronkelijke redactie van de Commissie is met 61 tegen 41 stemmen aangenomen.

— De bekende de Geest is te Gent bij verstek tot 2 jaren gevangenisstraf en 500 fr. boete veroordeeld, terwijl bij het vonnis tevens de verbeurdverklaring van het in beslag genomen schotschrift is uitgesproken.

ENGELAND.

LONDEN, 27 November.

Volgens de *Morn. Adv.* zou ook thans Lord Palmerston zijne toestemming hebben gegeven tot bijeenroeping van het Parijsche Congres.

— Ds. Spurgeon heeft op nieuw in Surrey-gardens eene godsdienstoefening gehouden, die door ongeveer 4000 personen werd bijgewoond. De policie heeft onder de menigte drie beruchte zakkenrolsters ontdekt, in eene smaakvolle kleeding gedoscht. Over 't geheel genomen is er op de openbare veiligheid alhier weinig te roemen. Eenige dagen geleden werd weder in St. James park een persoon bij de keel gegrepen. Hij wist zich echter los te rukken en geraakte door den bijstand eens voorbijgangers vrij.

— In eene zitting van het aardrijkskundig genootschap, heeft zekere Luitenant Prim aangetoond, dat de hoop om de lotgenooten van Sir John Franklin terug te vinden, nog niet geheel verloren is, dat men integendeel geregtigd is tot het vermoeden dat zij zich onder de Eskimo's ophouden, en dat men nog eene poging met behulp van 3 kleine schepen en vele sleden en honden wagen moet, om het regte spoor te vinden.

— Dr. Cumming verklaart dat het door sommige dagbladen medegedeeld berigt, als zou de Hertogin van Athol tot de R. K. kerk zijn overgegaan, van allen grond ontbloot is.

— Gedurende het jaar 1850 werden in Groot-Brittannië ingevoerd 217,247 stuks vee van alle soorten, terwijl gedurende de 3 laatste jaren gemiddeld 326,206 stuks jaarlijks van het vaste land aangevoerd zijn. De vermeerdering bestond voornamelijk in het grootere vee, als ossen, koeijen en kalveren, bedragende in 1850 66,462 stuks, tegen 97,525 stuks in 1855.

— Bij Shoeburyness zullen eerstdaags proeven worden genomen met een ijzeren kanon, hetwelk met eene lading van 50 ℔ buskruid, kogels van 280 ℔ 6000 ellen ver kan werpen. De proeven zullen worden genomen tegen het schip *Trusty*.

— In de maand October van dit jaar zijn 32 Amerikaansche schepen geheel vergaan; van drie is de gansche bemanning en van een ander 5 man verongelukt; de waarde dezer schepen en goederen beliep eene som van 1,004,900 doll.

— De expeditie door de Indische Regering naar de Persische golf bestemd, is gereed om te vertrekken. Men is het niet eens omtrent de sterkte van dit corps. Volgens sommigen bestaat het uit 5000, volgens anderen uit 15,000 man.

De geldleening door de O. I. Compagnie tegen 4½ pCt. rente opengesteld, vindt weinig deelneming. Te Calcutta is slechts voor *ƒ* 125,000 ingeteekend. Men gelooft dat de Compagnie, wil de leening gelukken, verandering in de voorwaarden zal moeten brengen.

— Aan boord van de *Parana*, welke eerstdaags naar de West-Indiën zou vertrekken, is te Southampton een der stoomketels gesprongen, waarbij 3 stokers het leven verloren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 November.

De Keizer heeft met eenige personen van zijn gevolg een uitstapje naar Fontainebleau gedaan, om te jagen. Overmorgen zal het Hof de Tuileriën betrekken, waar alles tot de ontvangst gereed is.

— Men blijft verzekeren, dat de Grootvorst Constantijn van Rusland deze hoofdstad zal bezoeken.

— Bij de Regering is thans het officiële berigt ontvangen van de inneming van Herat door de Perzen.

— Men verzekert dat de Hertog van Wurtemberg, voor zijnen minderjarigen zoon, en de Hertog August van Saksen-Coburg, namens Prinses Clementine van Orleans, bedankt hebben voor de *ƒ* 200,000 fr. rente hun door het Wetg. Ligchaam toegestaan.

— Dingsdag ll. is de groote vlasspinnerij van den Heer Verstraeten te Rijssel geheel vernield. Des morgens ten 5 ure had de stoker als naar gewoonte zijne werkzaamheden hervat. Zijne eerste zorg was het vuur aan te maken, zonder echter naar den toestand der ketels om te zien, die niet van water voorzien, dan ook spoedig geheel gloeijend waren. Ten 6 ure deed zich eene verschrikkelijke uitbarsting hooren. De geheele machinerie sprong uit elkander, de schoorsteen viel om, de deuren sprongen open, en het inwendige gedeelte der fabriek werd geheel onderste boven gekeerd. Te gelijker tijd werd door de overal heen geslingerde gloeijende kolen, op onderscheidene punten van het gebouw brand verwekt, die door een sterken wind aangewakkerd, in een kwartier uur het geheele gebouw tot aan de vierde verdieping in vlam zette. Ten 7 ure stortte reeds alles in, en hierdoor, alsmede door het omverhalen van de twee belendende huizen, is het gelukt den voortgang van het vuur te stuiten. De spinnerij was tegen brandschade gewaarborgd.

— Men verzekerde dat de stoker, die aanleiding tot het onheil had gegeven, zich had weten te redden. Maar dit was niet zoo. Tegen 8 ure hebben de bewoners van het huis No. 20, in dezelfde straat, zijn lijk in de goot gevonden. Eene bijna ongeloofelijke zaak, zoo die niet door duizende getuigen werd bevestigd. Deze ongelukkige is dus 500 ellen hoog en daarbij 100 ellen ver geslingerd, want het lijk is op de zevende verdieping van No. 20 gevonden, terwijl het onheil in het huis No. 4 plaats had. Buiten den stoker, zijn ook nog 2 metselaars daarbij omgekomen.

— Men berekent de schade op 600,000 fr.; 250 arbeiders zijn thans zonder werk.

— Naar men zegt zou de Heer Veuillot van de regtsvervolging afzien tegen den schrijver van *l'Univers jugé par lui même.* Nu hij den schrijver kent, wil hij zijn tegenpartijder, die het geestelijk gewaad draagt, niet aanvallen. De Abt Cognat, die zich als den schrijver heeft bekend gemaakt, is tegenwoordig opziger eener inrigting voor oude en zieke Priesters.

— Men verhaalt dat er een legaat van een millioen fr. aan de vereeniging van kunstenaars is vermaakt, doch waarbij de voorwaarde is gesteld, dat Baron Taylor, Voorzitter der Vereeniging, zelf het legaat in Algerië in ontvangst moet komen nemen. De hooge ouderdom en de gezondheidstoestand van den Baron hebben hem een oogenblik doen aarzelen om in dit jaargetijde de reis te ondernemen, doch zijne liefde voor de instelling heeft hem doen besluiten de voorwaarde te vervullen.

— De verkoop van het hôtel van Mlle Rachel, is niet doorgegaan. De geëischte som was te groot. Voor de wijnen van den Napelschen Gezant, die mede verkocht worden, zijn meer liefhebbers, omdat de keurige merken, van welke zijn kelder bijzonder ruim voorzien was, hier thans ongemeen schaarsch zijn.

— Te Limoges zijn twee Advocaten, roode republikeinen, die door de gemengde Regtbanken tot verbanning veroordeeld doch teruggekomen waren, weder tot leden van den Raad van Discipline der Advocaten benoemd, in plaats van twee aftredende, doch herkiesbare leden, die tot de beste Advocaten van Limoges behooren.

— Uit Marseille wordt gemeld, dat het op zee zeer ruw weder was. Verscheidene verwacht wordende stoomschepen waren nog niet aangekomen.

SPANJE.

MADRID, 24 November.

In den Ministerraad wordt steeds gehandeld over de bijeenroeping der Cortes. De Koningin wil dat eerst aanzienlijke veranderingen in de regten dier vergadering worden gebragt; terwijl Narvaez wil dat die veranderingen van de Cortes zelven uitgaan. De Minister Pidal heeft tot een zijner vrienden gezegd: Zoo binnen eene maand de Koningin op dit punt niet toegeeft, dan neem ik mijn ontslag.

— De prijs van het brood is alhier weder verhoogd, zoodat die eene nooit gekende hoogte heeft bereikt. Het volk is misnoegd. Eergisteren heeft de policie tegen middernacht al de koffijhuizen doen ontruimen. Op straat kwam men op iedere 25 voetstappen 2 gewapende policie-agenten tegen. Zulke voorzorgen zijn nog nooit genomen.

— De Bisschop van Barcelona heeft huiszoeking laten doen bij al de boekdrukkers en boekverkoopers in zijn kerspel, om de werken in beslag te nemen, die niet aan de kerkelijke censuur onderworpen waren geweest. Men kan zich geen denkbeeld maken van den haat die hierdoor tegen de Regering wordt opgewekt, die zulk een misbruik van magt toelaat. Ook de burgerlijke Gouverneur dezer stad handelt veel strenger tegen de pers dan zijn voorganger, en de Minister Nocedal heeft in den Ministerraad verscheidene malen voorgesteld om de meeste Fransche dagbladen aan de grenzen te weren.

— In de provincie Toledo is de nood zeer hoog geklommen, vooral onder de plattelandbewoners. Vele landbouwers hebben paarden, wagens en muilezels verkocht en verzoeken aan de Regering om bij den aanleg van wegen gebruikt te worden.

Te Barcelona hebben de werklieden een adres aan de Koningin gerigt, waarin voorkomt dat vele fabrieken aldaar geheel zijn gesloten en anderen slechts 3 dagen per week laten werken, waarbij zij wijzen op de gevolgen die daarvan zijn te verwachten.

— Te Moraleda, prov. Zamora, was Zondag ll. de geheele bevolking in de kerk vereenigd. De Pastoor was op den kansel geklommen en liet zich volgenderwijze uit: »De verdrukking waaronder wij in de laatste jaren hebben geleefd, heeft opgehouden, wij kunnen thans de waarheid in haar geheel verkondigen: de omwenteling van 1854 was het werk van Satan; deze omwenteling heeft de bagno's en de gevangenissen geopend om dieven, moordenaars en bannelingen ter harer hulpe te roepen" enz.

Na deze woorden noemde de Geestelijke een tal namen op van inwoners, die bekend staan de vrijzinnige gevoelens toegedaan te zijn. Hij sprak den banvloek over hen uit en geesselde vooral den bestuurder der openbare school. Deze personen zich in het openbaar gehoond ziende, beleedigden op hunnen beurt den Prediker die het antwoord niet schuldig bleef, zoodat de kerk weldra in eene openbare spreekplaats was herschapen.

Het openbaar gezag moest tusschen beide komen. De vrijzinnige leden der gemeente werden in hechtenis genomen, en de Geestelijke, die zich ingesteld houdt, wordt in zijn huis bewaakt. Wat zal de Regering doen ten opzigte van het zoo schandelijk misbruiken van de geestelijke waardigheid. Misschien zal de Minister Nocedal, die op de hand der Geestelijkheid is, nog wel zeggen dat de Pastoor gelijk en aanspraak heeft op het Kruis van Isabella de Catholieke.

PRUISSEN.

BERLIJN, 27 November.

Van hier zijn 4 prachtige paarden afgezonden, die de Koning aan de Keizerin van Frankrijk ten geschenke geeft.

— Met 1 Januarij 1857 zal men om de beurs alhier te kunnen bezoeken van een bewijs van toegang moeten voorzien zijn, dat aan de handelaren kosteloos zal worden afgegeven. Andere personen betalen daarvoor 2 th. per jaar. Vreemdelingen kunnen die bewijzen mede kosteloos verkrijgen, maar slechts voor drie dagen.

— Het huwelijk van den Erfgroothertog van Toscane met Prinses Anna van Saksen, is te Dresden voltrokken.

— Tegen den aanleg eener vaste brug te Mainz, bestaan nog zwarigheden, door welke de uitvoering van dit voornemen nog zeer onzeker wordt.

— Op den 18den dezer is het zuidelijk gedeelte der stad Ekeslö in Zweden afgebrand.

— Men meldt uit Bern de terugkomst van den Generaal Dufour uit Parijs. Naar men verneemt heeft hij in de zaak van Neufchâtel voorstellen medegebragt, die terstond aan het oordeel van den Raad zijn onderworpen. Men blijft aan de minnelijke schikking der zaak gelooven, in weerwil dat de Bondsraad de invrijstelling van de gevangenen heeft geweigerd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 26 November.

De Keizer heeft te Triëst de werkplaatsen van de Lloyd bezocht, alwaar 1500 arbeiders worden bezig gehouden. In tegenwoordigheid des Keizers is een zwaar stoomschip op de helling gehaald. De voorgenomene verlichting der stad is door het stormachtige weder mislukt.

— De Aartsbisschop van Weenen heeft zich bij den Keizer beklaagd over de weinige ondersteuning, welke de geestelijkheid bij het wereldlijke gezag vindt in de uitvoering van het onlangs gesloten concordaat.

— De beroemde orientalist, Baron Hammer-Purgstall is in 83-jarigen ouderdom overleden.

— Het alhier in aanbouw zijnde Israëlitische tempelgebouw, zal een der fraaiste der stad zijn. In Moorschen stijl gebouwd, zal het omtrent 3000 personen kunnen bevatten. De grondsteen van dezen tempel werd te Jeruzalem uit den berg Sion gegraven en heeft den vorm van een kunstig gevormd kistje, welks deksel versierd is met de wapenen van Koning David, terwijl op de zijvakken, verzen uit de Psalmen geschreven zijn. In het midden van 1857 zal dit gebouw plegtig ingewijd worden.

RUSLAND.

De oorlog heeft eenige duizende deserteurs hier te lande achtergelaten. Diegenen van hen die den eed van getrouwheid als onderdaan van het rijk willen afleggen, kunnen blijven, onder voorwaarde, dat zij voor het einde des jaars een middel van bestaan hebben. Zij kunnen ook voor den tijd van 25 jaren bij het leger in dienst treden, of zich met toestemming van de boeren in de kolonien of dorpen vestigen. De Turken die tot de Grieksche godsdienst zijn overgegaan en niet naar hun land willen terugkeeren, hebben aanspraak op dezelfde regten, en zijn voor hun leven van alle belasting vrijgesteld.

— De Regering legt eene groote werkzaamheid aan den dag om de krijgsvoorraad, die door den oorlog zeer geminderd is, aan te vullen. In den loop van het volgende jaar moeten ontzaggelijke hoeveelheden salpeter en andere grondstoffen naar de kruidfabrieken van Chocz en naar Toela gebragt worden.

— Door de Regering is vrijheid gegeven tot het oprigten van een nieuw weekblad, onder den naam van *Dagblad voor Actiehouders*, ten doel hebbende de zamenwerking van particuliere kapitalen tot winstgevende ondernemingen aan te moedigen.

— In Junij 1857 zal er te Warschau eene tentoonstelling van nijverheidsvoortbrengselen plaats hebben.

TURKYE.

Ethen-Bassa is thans benoemd tot Minister van Buitenl. Zaken, zoodat het Kabinet thans als voltallig kan beschouwd worden.

— Op het geboortefeest van den Profeet heeft men te Konstantinopel iets vreemds gezien. De Sultan droeg epauletten en ridderorden, toen hij bij deze godsdienstige plegtigheid tegenwoordig was. De epauletten schenen uit een tros diamanten te bestaan.

— Te Konstantinopel wordt al het mogelijke gedaan om het lot der ongelukkige bewoners van Pera, die door den brand alles verloren hebben te verzachten. Zij zijn liefderijk in de Fransche barakken opgenomen. In schouwburgen en koffijhuizen worden ten hunnen voordeele voorstellingen gegeven.

— De berigten uit Bagdad omtrent het woeden der cholera luiden treurig. Duizende pelgrims uit Perzië, die het gezondheids cordon hebben doorgebroken, trekken door de provinsie en bezaaijen de woestijn met lijken en zieken.

KERKNIEUWS.

NIJMEGEN, 27 November. Door den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente is uit het vroeger vermelde 12-tal Predikanten, het volgende 6-tal gevormd: DD. Berlage, Theol. Doct., te Naarden; Brouwer, te Oudkerk en Roodkerk; Escher, Theol. Doct., te Dronrijp; Laurillard, Theol. Doct., te Zandpoort; Poelman, Theol. Doct., te Holwierda, en Riedel, te Nieuwe Stads-Kanaal.

— Te Goudwaard of Korendijk, op het eiland van Beijerland, is beroepen de Cand. Reynvaan, thans Hulpprediker te Heusden.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 29sten November de Heer J. H. van Lennep, van Almelo, in de Regten, met *Theses*.

ADVERTENTIEN.

Mijne geliefde Echtgenoote G. J. HOOGEBOOM, beviel heden zeer voorspoedig van een' ZOON.

LEYDEN, 29 November 1856. A. MONTAGNE, Iz.

Heden overleed, in den ouderdom van 82 jaren, onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder MARIA FRANCHIMON, Weduwe van den Heer BOUDEWIJN JACOBUS ZUURDEEG.

P. J. B. ZUURDEEG,
LEYDEN, 29 November 1856. uit aller naam.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming, ons bij het overlijden van onze geliefde Moeder T. BOEKE, Wed. G. STOLP, betoond, betuigen wij met deze onzen opregten dank.

Namens allen,
D. STOLP.

De Ondergeteekende voelt zich gedrongen om openlijk dank te betuigen aan allen die door goede diensten, krachtdadige hulp en geregeld toezigt, hunne vereenigde pogingen hebben aangewend, om den brand, Zondag morgen den 23sten dezer, terwijl wij ons ter kerke bevonden, in de aan zijne woning belendende werkplaats uitgebarsten, te stuiten, en met den Goddelijken bijstand, in verderen voortgang te keeren.

LEYDEN, 29 November 1856. S. H. MOLENBROEK.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van **BREEDÉ & VALOIS.**

MAANDAG, 1 December. (No. 4 van 't Abonnement.) Buitengewone Voorstelling, met medewerking van den Ridder W. P. DE C. VRUGT. Voor te dragen Liederen: 1. **De Koning leev'!** 2. **Ons Vaderland.** 3. **Het Volkslied.** Op te voeren Stukken: 1. **De Toovergodin**, Tooneelspel in 1 Bedrijf. 2. **Karolina, het Geldersche Landmeisje**, Blijspel met Zang, in 1 Bedrijf. 3. **Twee Helden, of, eene Les voor de Vrouwen**, Blijspel in 1 Bedrijf.

Aanvang ten *half zeven* ure.

B. GEYER EN Co.

Botermarkt, Leyden, Wijk IV. N. 6.

hebben de eer te annonceren, dat zij voor het op handen zijnde **St. Nicolaasfeest** ontvangen hebben een massa nieuwe *Artikelen*.

Bestuurderen van het Werkhuis, maken bekend, dat alle Behoeftigen die zich aanmelden, worden **opgenomen**; en nemen tevens de vrijheid om te melden, dat het **niet geven** aan Bedelaars, het krachtigste werkt, om het verderfelijkste middel van bestaan, bovenal noodlottig voor Kinderen, te weren.

Bestuurderen voornoemd,
B. F. KRANTZ, *President*.
H. P. C. STOFFELS, *Secretaris*.

LEYDEN, 1 December 1856.

Een **vlug Loopmaatje** kan geplaatst worden, bij GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaars, Breedestraat tegenover het Stadhuis.

TE KOOP GEVRAAGD:

Eene **Duitsche Klok**, met eene sierlijke Kast en solide van constructie. Opgaaf van prijs, enz. te bezorgen bij J. W. F. COUVÉE, op de Hooigracht.

Bij bovengenoemde voorhanden, **Pendules** tot verminderden prijs, waarvoor twee jaar wordt ingestaan, Gouden en Zilveren **Ancres- en Cylindres-Horlogiën** van fijne zamenstelling met sierlijke Kasten, Gouden **Dames Cylindres**, en vele soorten van ordinaire Zilveren **Horlogiën**, zeer geschikt tot cadeaux, **Friesche en Schwarzwälder Kamer- en Gangklokken**, **Staande Horlogiën** enz. enz. solide van werk en fraai uiterlijk, alles tot billijke prijzen.

Bij de provisionele Opveiling werke op Vrijdag den 28sten November 1856, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, heeft plaats gehad zijn de na te melden Perceelen in Bod gesteld, als volgt:

Het HEERLIJK REGT VAN LEYDERDORP, met de helft in het Tiendregt der bezaaide Landen onder *Leyderdorp*, mitsgaders den Ommedijk of Munnikenboomgaard. . . . . *f* 975.—.

En het VEER OF BRUG over den Rijn te *Leyderdorp*, met het regt van heffen van een Bruggeld, alsmede een daarbij gelegen HUIS EN ERVE ingerigt tot Logement of Herberg. . . . . *f* 2,000.—.

De Afslag en Toewijzing zal geschieden ten plaatse voorschreven, op Vrijdag den 5den December 1856, des voormiddags ten *elf* ure.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantoren van de Notarissen A. B. BARKEY Nz. en J. A. PRYN, te *Leyden*.

VERKOOPING

op Regterlijke Autorisatie,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 13den December 1856, bij Opbod, en op Zaturdag den 20sten December daaraanvolgende bij Afslag, beide dagen des avonds ten *zeven* ure, van:

Een groot, ruim, hecht, sterk en welonderhouden HEERENHUIS MET TUIN, bevattende negen Boven- en Benedenkamers, Dienstboden- en Provisiekamer, ruime Zolders, Turfzolder, Keuken, Kelder, marmeren Gang en verdere gemakken, staande en gelegen te *Leyden*, aan de westzijde van de Hoogelandsche Kerkgracht, Wijk VII. N°. 968, bekend bij het Kadaster in Sectie I. N°. 87, ter grootte van 4 roeden en 30 ellen.

Kunnende terstond worden aanvaard.

Het voorschreven Huis kan worden bezigtigd op Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, den 10den, 11den, 12den en 13den December 1856, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 3 ure.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, te *Leyden*.

Bij GEBROEDERS VAN DER HOEK is verschenen en alom verkrijgbaar gesteld:

Het tweede Gedeelte der

LINEAMENTA EXTREMA IURIS PRIVATI IUSTINIANEI SECUNDUM TEXTUM INSTIT.

scripsit **C. J. van ASSEN.**

(Res et iura in re). . . . . *f* 1,10.

In 1855 verscheen van dit werk het eerste gedeelte *(Personae)*. . *f* 0,65.

Door Jhr. LINTELO DE GEER, Professor te Utrecht, in de Nieuwe Bijdr. 1856, N°. 1. aanbevolen, als een hoogst nuttig werk niet slechts voor ieder die de Institutiones te bestuderen, maar ook voor hem die ze te onderwijzen heeft.

Leiddraad voor het collegie over het Burg. Wetboek, door Mr. C. J. VAN ASSEN, Hoogleeraar. Verkorte en herziene uitgaaf. . . . . . *f* 2,40.

KINDERGESCHRIFTEN

VAN

S. J. VAN KOETSVELD.

I. DE PORTEFEUILLE VAN GROOTVADER SPRANKHOF, met 4 Staalgravuren.

II. TIENTAL KINDERPREEKEN uit het Nieuwe Testament, met Vignet in Staal.

Vroeger verschenen:

III. VERSPREIDE KINDERVERHALEN, met 4 Staalgravuren.

IV. TIENTAL KINDERPREEKEN uit het Oude Testament, met Vignet in Staal.

Deze Werkjes zijn uit- en inwendig met zorg uitgevoerd en in stevige Bandjes gebonden. De prijs van ieder is *f* 1.50.

Bevoegde Beoordeelaars in Tijdschriften en niet het minst de Kinderen zelve, gewagen met hoogen lof van deze Werkjes, die in alle voorname Boekwinkels te bekomen of te ontbieden zijn.

De Uitgever,
S. E. VAN NOOTEN.

Er wordt gevraagd een **Wijnkooperknecht.** Adres Wijk VIII. N°. 75.

BEURTSCHEPEN IN LADING IN DE HAVEN, ALHIER.

Naar *Zwolle*,	Maandag	12 ure,	Schipper	L. KROON.
» *Alkmaar*,	Woensdag	10 »	»	S. DE VRIES.
» *Sneek*,	»	12 »	»	S. DE VRIES.
» *Deventer*,	Donderdag	12 »	»	H. DOMMELHOLT.
» *Kampen*,	»	12 »	»	K. ROOZENDAAL.
» *Hoorn*,	Vrijdag	9 »	»	J. RAJER Jr.

De vertrekuren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door. De goederen kunnen desverkiezende bij den Besteller B. v. DURSTEN Cz., geborgen worden, bij wien de naauwkeurigste inlichtingen zijn te bekomen voor de Provincien Noord-Holland, Gelderland, Drenthe, Overijssel, Groningen en Friesland.

PRIJZEN DER OLIE, Amsterdam 28 November.
Raapolie, op 6 w. *f* 55½, cont. *f* 54½. Lijnolie, op 6 w. *f* 44½ cont. *f* 43½.

TER MARKT TE LEYDEN AANGEVOERD.

28 en 29 November 1856.	Verkochte hoeveelheid		Prijzen. Laagste	Hoogste
Winter Tarwe	104	mud.	*f* 13.75	*f* 14
Zomer »	20	»	11.75	12.75
Winter Rogge	114	»	8.—	8.50
Zomer »	60	»	6.—	6.50
Gerst	45	»	5.75	6.25
Chevalier	20	»	6.25	6.50
Zware Haver	51	»	4.70	5.—
Ligte »	44	»	4.—	4.80
Duivenboonen	29	»	8.—	8.25
Paardenboonen	28	»	7.20	7.40
Stieren		stuks		
Kalfkoeijen		»		
Varekoeijen	96	»	63.—	180.—
Vettekoeijen	84	»	145.—	202.—
Kalveren (vette)	23	»	28.—	78.—
» (magere)	3	»	8.—	12.50
Hamels magere		»		
Hamels vette	72	»	17.—	28.—
Ooijen magere		»		
Ooijen vette	23	»	14.—	19.—
Lammeren magere		»		
Lammeren vette		»		
Varkens magere		»		
Varkens vette	3	»	48.—	60.—
Varkens Biggen	110	»	7.—	14.—
Boter gras	4700	N. ℔	1.15	1.25
Boter kaas- of wei	280	»	0.90	1.—
Boter hooi				
Turf (haardbrand)	1300	ton	0.60	0.70
» » 2de soort		»		
Spoelturf	1700	»	0.30	0.35

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
VRIJDAG 28 November.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$62\frac{15}{16}$	68	63
Dito Certificaten	» 3 »	$75\frac{1}{16}$	—	—
Dito dito	» 4 »	$94\frac{3}{16}$	$94\frac{1}{8}$	$94\frac{1}{8}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	$93\frac{1}{16}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	$103\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	102	$102\frac{1}{4}$	102
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	—	—	—
Dito 1840	» 4 »	$88\frac{3}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	$152\frac{3}{4}$	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	$76\frac{1}{2}$	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{4}$ »	23	$23\frac{1}{16}$	$23\frac{1}{16}$
Dito Obligatiën	» 3 »	$40\frac{7}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$36\frac{15}{16}$	37	$36\frac{15}{16}$
Bewijzen Coupons		$5\frac{3}{8}$	$5\frac{9}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	$73\frac{15}{16}$	74	74
Dito Nieuwe	» 5 »	$82\frac{3}{4}$	$82\frac{7}{8}$	82
Dito 1847	» 4 »	$38\frac{13}{16}$	$38\frac{3}{4}$	$38\frac{13}{16}$
BELGIE,	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »	$51\frac{1}{8}$	$51\frac{3}{16}$	$51\frac{1}{8}$
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 ₤	» 5 »	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{5}{8}$
SARDINIE,	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 5 pCt. nu	» $4\frac{1}{2}$ »	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{5}{16}$	—
GRENADA, Obligatiën	» $2\frac{1}{2}$ »	$20\frac{1}{2}$	$20\frac{1}{2}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	$20\frac{1}{2}$	$20\frac{9}{16}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt. Prolongatie $5\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 5.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.